Colom i Calonge - Documental de Jaume Aymar

Autor:
Data de publicació: 15-09-2013

S'ha presentat a Calonge el documental que avala que Colom era català. L'historiador i sacerdot Jaume Aymar situa al descobridor d'Amèrica a la comarca del Baix Empordà. Segons Aymar, "és només una hipòtesi" però podria ser "possible i coherent" Es basa per a això en diversos fets. Un és la utilització del terme 'Colonya' en una de les seves cartes i un altre és que tingués una relació amb Beatriz Enríquez de Arana, que va acabar casant-se amb Galceran de Recasens, comte de Palamós i baró de Calonge.

Colom i Calonge - Jaume Aymar

https://www.youtube.com/ Calonge duració 27 minuts

https://www.sapiens.cat/noticies/cristofor-colom-podria-ser-de-calonge_13000_102.html
.

https://www.elridaura.com/cultura/7790/documental-sobre-colom-d%E2%80%99amics-del-museu-2/

L'historiador i doctor en història de l'art Jaume Aymar i Ragolta defensa la hipòtesi que Cristòfor Colom podria tenir els seus orígens familiars o haver nascut a Calonge (Baix Empordà), dins del marc de les teories sobre la catalanitat de l'almirall. [1, 2, 3]

Aquesta investigació es va donar a conèixer principalment a través del documental Colom i Calonge, una hipòtesi, presentat l'octubre de 2012 al Castell de Calonge i finalista al festival FIC-CAT. [1, 2]

Els principals indicis de la teoria de Jaume Aymar

Aymar planteja la seva tesi com una línia d'investigació "possible i coherent" basada en una sèrie de pistes documentals, iconogràfiques i geogràfiques: [1, 2, 3]

L'antic retaule de l'església de Sant Martí de Calonge. Aymar destaca l'existència d'un relleu al·legòric en aquest retaule que representaria el retorn de Colom després del descobriment d'Amèrica. [1]
L'esment a "Colonya" en les cartes de Colom. En una de les seves missives, el navegant fa referència al topònim Colonya, que l'historiador vincula directament amb el nom històric de Calonge. [1]
El parentiu amb la família Rotllan. Segons Aymar, hi ha indicis que apunten que Colom era jueu convers o descendent de jueus conversos empordanesos. L'historiador el relaciona amb la nissaga dels Rotllan, una família amb arrels a Calonge i a Badalona (on es troba el monestir de Sant Jeroni de la Murtra, lloc on els Reis Catòlics van rebre Colom en tornar del primer viatge). [1]
La sortida des del port de Palamós. La teoria sosté que l'expedició no hauria sortit de Palos de la Frontera, sinó del port reial de Palamós, molt proper a Calonge. Aymar argumenta que el nom de Palos seria una apòcope o deformació documental de Palamós. [1]
La connexió portuguesa. L'investigador també vincula el primer matrimoni de Colom amb Felipa Moniz Perestrelo a Portugal amb els lligams comercials i marítims de la noblesa i els mercaders de la zona de l'Empordà. [1]

Context i repercussió

Tot i que el mateix Jaume Aymar subratlla que es tracta d'una hipòtesi de treball i no d'una certesa absoluta, el seu estudi va aportar una nova perspectiva local al debat sobre l'origen de Colom, sumant-se a altres tesis que el situen a Barcelona, Tortosa, Mallorca o Pals. El documental es va rodar en escenaris clau com el castell i l'església de Calonge, el nucli antic de Palamós i Badalona. [1, 2, 3]

El documental Colom i Calonge, una hipòtesi és una producció audiovisual dirigida per Jaume Pahissa i protagonitzada per l'historiador Jaume Aymar, que recull les investigacions sobre el possible origen empordanès de l'almirall i les contraposa amb altres línies de recerca sobre la seva catalanitat.

Detalls del documental Colom i Calonge, una hipòtesi

Direcció i producció. L'obra està dirigida per Jaume Pahissa i va comptar amb el suport de l'Ajuntament de Calonge i Sant Antoni. El projecte va néixer per divulgar de manera rigorosa i divulgativa les troballes de Jaume Aymar. [1]
Estrena i acollida. Es va estrenar el 12 d'octubre de 2012 al Castell de Calonge amb una gran assistència de públic, fet que va obligar a programar noves sessions a la Sala Fontova del municipi. [1]
Reconeixements. Va ser seleccionat com a finalista al Festival Internacional de Cinema en Català (FIC-CAT) i va guanyar el premi a Millor Documental al Festival de Cinema de Girona l'any 2013. [1]
Estructura i localitzacions. El metratge segueix Jaume Aymar en un recorregut per escenaris històrics clau. S'hi inclouen l'església de Sant Martí i el castell de Calonge, el port de Palamós, el monestir de Sant Jeroni de la Murtra a Badalona i diversos arxius històrics per contrastar documents i relleus artístics.

Comparativa entre les principals hipòtesis catalanes

Dins del conjunt d'investigacions que defensen l'origen català de Cristòfor Colom (iniciades al segle XX per l'historiador peruà Luis Ulloa), la tesi de Calonge comparteix punts en comú amb altres teories però aporta matisos propis pel que fa a la geografia i la genealogia:

Aspecte	Tesi de Calonge (Jaume Aymar)	Tesi de Pals (INH/CCH)	Tesi de Barcelona (Lluís Ulloa / Pere Català Roca)
Origen familiar	Nissaga de jueus conversos vinculada a la família Rotllan de Calonge i Badalona.	Família noble catalana (els Colom), vinculada a la causa de la Generalitat contra Joan II.	Família noble barcelonina dels Colom, amb forta tradició marítima i mercantil a la ciutat.
Port de sortida (1492)	Port de Palamós (considera que Palos és una deformació documental de Palamós).	Port de Pals (defensa que l'antic port empordanès va ser censurat i substituït per Palos de la Frontera).	Port de Pals o altres ports de la Corona d'Aragó, amb tripulació majoritàriament catalana.
Proves principals	L'esment al topònim Colonya en cartes de Colom, el relleu del retaule de Sant Martí de Calonge i l'heràldica dels Rotllan.	L'orografia descrita al diari de bord (que encaixa amb l'Empordà), la censura dels textos d'Índies i la fonètica (Pals i Begur vs Palos i Begër).	Documents notarials barcelonins, la llengua catalana detectada en els escrits de Colom i la recepció dels Reis Catòlics a Barcelona.
Enfocament			

Prudent; ho presenta com una hipòtesi de treball oberta i compatible amb altres línies.
Revisionista; sosté l'existència d'una censura d'Estat sistemàtica per ocultar la catalanitat de la descoberta.
Historiogràfic clàssic; centrat en l'anàlisi lingüística dels textos colombins i l'entorn comercial de Barcelona.

---

https://www.lavanguardia.com/20121013/54353023808/calonge-cristobal-colon-nacido-baix-emporda.html